

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Commentarii Tres in Universam Aristotelis Philosophiam

Commentarius Tertius In Libros De Coelo; De Generatione Et Corruptione;
De Anima; Et Metaphysicam Aristotelis

Crespin, François

Brvxellæ, 1652

Dispvatio II. De Animâ in Ordine ad Subjectum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95375](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95375)

LV. Respondeo D. Thomam ibi non loqui absolute, sed ex hypothesi veritatis huius principii, *Opera vite non possunt esse à principio extrinseco, sicut sentire, nutrirī & augeri*; communiter recepti, ut consideranti patebit principium 2ⁱ. art. citati in corpore; illud autem principium refellemus infra.

QVÆSTIVNCVLA.

LVI. **P** Etes à qua causa fiat contorsio membrorum, & contractio nervorum, post mortem hominis?

LVII. Respondeo fieri ab anima hominis recedente, per motum post ipsam perseverantem, pro

quo vide lib. 2. Physicor. ubi ostendimus causam agere, quando non est; vel si tibi id mirum videatur, dic ibi animam loco-motivā produci, partim à dispositionibus ad illam sufficientibus remanentibus, partim ab illis causis à quibus produci diximus animas ranarū & murium ex putri materia, & paulò post expulsas ad eam dispositionibus cessare. Idem dic de anima vegetativa existente in pilis hominis post mortem: unde mors non est privatio omnis vitæ, sed vitæ in actu primo, à qua quidpiam principaliter est tale, ut est anima rationalis in homine, irrationalis in bruto, anima non sensitiva positiva in plantis, &c.

DISPUTATIO SECUNDA

De Anima in Ordine ad Subjectum.

I. **C** onstat omnibus animam esse formam informantem corpus organicum, & non assistentem tantum instar navis, aut angeli Cælis, quos moveat. Id enim definitur in Concilio Viennensi *de Summa Trinitate ac fide Catholica*, & Lateranensi sub Leone 10. sess. 8. sed dubium est, quid per *corpus organicum* intelligi debeat, an materia affecta variis accidentibus? an materia affecta formis partialibus substantialibus, carnis, ossis, nervi, &c. Pro quo, fit

DVBIVM I.

An præter animam in viventibus sensitivis dantur formæ partiales Substantiales.

II. **C** irca hoc dubium, in duas sententias divisi sunt auctores; aliqui negant formas illas substantiales, & dicunt corpus organicum nihil aliud esse, quam materiam primam instructam his, vel illis accidentibus, puta duritie, mollietie, &c. unde consequenter volunt partes corporis viventis esse substantialiter homogeneas, & non nisi accidentaliter heterogeneas: alii dicunt & affirmant corpus organicum esse materiam primam instructam diversis formis substantialibus partialibus formæ totali viventium subordinatis. Pro quo, fit

RESOLUTIO.

III. **D** ico præter animam, in viventibus sensitivis, non dantur formæ substantiales partiales.

IV. Probatur 1°, auctoritate D. Thomæ 1. p. q. 6. art. 4°. *Dicendum est, quod nulla alia forma substantialis est in homine, nisi sola anima intellectiva. Et quod ipsa, sicut virtute continet animam sensitivam & nutritivam, ita virtute continet omnes inferiores formas, & facit ipsa sola quicquid imperfectiores formæ in aliis faciunt.* Ergo, &c.

V. Probatur 2°, quia alioqui omnes formæ totales substantiales inanimatorum, ut arborum, ac plantarum, essent superflue; nullæ homogeneæ & simplices; sed omnes heterogeneæ, essentialiter compositæ ex partialibus correspondentibus heterogeneitati & compositioni suarum dispositionum: si enim in brutis, & in homine, dispositionibus heterogeneis & compositis correspondeant formæ substantiales partiales heterogeneæ, & una per aggre-

gatione cōflata ex illis, quæ sit forma corporis organici, quidni in plantis & aliis corporeis inanimatis dabuntur formæ partiales substantiales dispositionibus heterogeneis & compositis correspondentibus & una per aggregationem cōflata ex illis? quo casu totales sunt superflue, ergo, &c. Probatur minor, quia sic non essent ens per se substantiale totale ut consideranti patebit, ergo, &c.

VI. Confirmatur 1°, dantur formæ substantiales totales aptæ informare subjectum accidentaliter heterogeneum; ergo omnino superflue sunt formæ partiales substantiales. Antecedens patet, quia tales sunt formæ plantarum & inanimatorum &c. ut fiunt adversarii. Probatur consequentia, illæ formæ substantiales totales facile præstarent, quod illæ partiales præstarent; ergo, &c.

VII. Confirmatur 2°, nulla ratio videtur efficaciter suadere dari formas substantiales totales, ut patet ex lib. 1°. Physicor. Disput. 3. Dub. 1°. ergo multò minus aliqua ratio suadet dari partiales, ut solutione argumentorum patebit.

VIII. Obicies 1°, Rejectis formis partialibus ægrè explicatur, quidnam sit corpus, quod ponitur vi verborum in Eucharistiæ Sacramento; quia cum juxta Concilia & SS. Patres corpus Christi, ibi ponatur per transubstantiationem, in esse corporis debet esse substantia. 2° Quid sit corpus, quod est subjectum animæ; vel enim illud est materia prima sola? & hoc dici non potest; quia alioqui æque constaret corpore ac homini; vel est materia instructa diversis accidentibus? & hoc etiam dici non potest; quia alioqui, cum corpus sit de essentia hominis, illa accidentia essent etiam de essentia hominis. 3°, quid sit cadaver. 4°, quare potius lapis constituitur per formam substantialem, quam os, caro, &c.

IX. Respondeo ad primum, quod vi verborum in Eucharistia ponitur, esse materiam primam instructam variis accidentibus organizantibus, eo tamen non obstante, ibi poni per transubstantiationem; quia materia, quæ est nobilior pars corporis, est substantia: à nobiliori autem parte, conversio ibi dicitur transubstantiatio; quia à nobiliori parte sumitur denominatio. Hinc ad secundum

X. Respondeo corpus quod est subjectum animæ esse materiam primam instructam variis accidentibus organizantibus; hæc tamen accidentia non esse de essentia hominis; quia, cum dicitur ho-

RESOLUTIO I.

mo essentialiter constare corpore & anima, non est sumendum corpus adæquatè, sed inadæquatè pro sola materia prima; nam sicut optimè intelligitur adæquatè essentialiter constitui ex materia prima & forma tali, quamquam nullus diceret constitutum ex materia prima instructa solis accidentibus mellis v.g. aut lactis, & formâ lapidis esse lapidem: ita optimè intelligitur hominem adæquatè essentialiter constitui ex materia prima & anima rationali, quamquam nullus diceret constitutum ex materia prima instructa solis accidentibus lapidis esse hominem: undè, vel dicendum corpus inadæquatè tantum esse de essentia hominis, vel accidentia lapidis, & cujuslibet alterius compositi animati, ingredi eorum essentiam, quod nullus dixerit.

XI. Adde tamen, accidentia illa organica non esse de essentia corporis hominis, vel etiam hominis, non obscurè colligi ex D. Augustino q. 802. in Exodum: *Si enim illud informe puerperium, jam quidem fuerit, quod adhuc quodammodo informiter animatum, idcirco lex voluit ad homicidium pertinere, quia nondum potest dici (puta quoad nos) anima viva in eo corpore, quod vitâ (supple secundâ) caret, si talis est in carne nondum formata, & ideo nondum sensibus prædita: ubi vides Augustinum dubitare, an non sit homo, ubi anima rationalis animat materiam informem.* Clarius adhuc Hieronymus q. 4. ad Algasum: *Semina paulatim formantur in utero, & tandem non reputatur homo (nota non dici non est, sed non reputatur) donec elementa confecta, suas imagines, membraque suscipiant.*

XII. Ad 3um Respondeo, vel cadaver esse compositum ex corpore organico, & formâ cadavericâ animæ animalium sensitivæ cœvâ, ut lignum est compositum ex materia organica arborum, & formâ lignicâ cœvâ animæ arborum vegetativæ, ut insinuavimus lib. I. Physicor. Tract. I. Disputat. 3. Dub. 3. n. 83. vel nihil aliud esse præter animam organizatam sub privatione animæ sensitivæ post mortem existentem sine omni forma substantiali, saltem distinctâ à substantia materiæ: unde juxta communem receptionem, cadaver dicitur à cadendo; quia corpus animâ vacuum statim cadit.

XIII. Ad 4um Respondeo difficilius responderi posse, quàm putetur: Si enim præcisè listas in ratione, dic, nec in lapide, nec in ossè, carne, nervis, &c. dari formam substantialem, de quo nos lib. I. Physic. Disp. 3. Dub. 10. Si verò in Philosophorum auctoritate, in quolibet ente completo substantiali materiali agnoscente compositionem ex materia & forma substantiali, dic ob illam auctoritatem te in lapide agnoscere formam substantialem, in homine animam rationalem, non verò in ossè formam partialem ossis, in carne formam partialem carnis; quia, sicut in lapide ob varia accidentia & dispositiones, quas in diversis partibus habet; sunt superfusæ formæ partiales, ita & in homine, ob varia accidentia & dispositiones, quas habet in diversis partibus.

D V B I V M II.

Quæ Partes sint Animata?

ANte Resolutionem

XIV. Suppono partes esse duplicis generis, similes aliquas, sive homogeneas, ut caro, os, &c. aliquas dissimiles sive heterogeneas, ut sunt caput, oculi. Hoc supposito, sit

XV. **D**Ico 1°, omnes partes corporis, sive similes, sive dissimiles, quæ aliquam operationem vitalem exercent, aut quæ cum illis sunt continuæ, animantur animâ totius, & ita quidem, ut, si indivisibilis, tota totum, & tota quamlibet partem animet; si verò divisibilis, tota totum & pars partem.

XVI. Probatur, quia non est ratio, cur potius sit in vertice juxta Zenocratem, quàm in cerebro juxta Hippocratem: vel etiam, cur potius in solo & toto pectore secundum Epicurum, quàm in corde juxta Stoicos, & sic de aliis partibus, ergo, &c. consequentia patet. Probatur antecedens, quia tota ratio, quæ ad ferri potest, est, quòd in tali parte habeat istam præcipuam operationem, & non in aliis: Sed hæc nulla est: ergo, &c. Probatur hæc minor. 1°, quia alioqui anima hominis, neq; in capite, neq; in pectore aut pede esset; quia in nulla ex illis partibus præcisè habet rationationem præcipuam suam operationem, sed in toto; undè rectè dicitur homo rationatur, non verò caput, aut pes. 2°, quia anima potest exercere diversas operationes vitales, & cum sit æquè apta exercere minis præcipuas, ac præcipuas, non est cur potius dicatur habere sedem in ea parte, in qua exercet minis præcipuas, præsertim cum communis dicatur actus vitales esse suo principio immanentes, quales alioqui non essent: ergo, &c.

XVII. Dices fortè, cur igitur moritur homo, bos, &c. ad abscissionem capitis, potius quàm ad abscissionem pedis, aut alterius partis?

XVIII. Resp. quia cæteræ operationes in nonnullis animalibus exerceri non possunt sine spiritibus vitalibus in capite receptis, & à corde ad reliquas partes corporis transmittendis; ex quo patet vitam nostram majorem ab una parte, quàm ab aliis habere dependentiam; ac proinde, cum Aristoteles libro de animalium motu dixit, animam non esse in omni corporis parte, sed in aliqua præcipua, non egit de esse existentia, sed de esse dependentia, ita ut in animando non pendeat ab omni parte corporis, sed ab aliqua præcipua. Ex his

XIX. Collige partes corporis vivetis similes, ut sūt ossa, cartilagine, caro, nervi, fibræ, arteriæ, venæ, pelliculæ, &c. & dissimiles ut radices, rami, cortices, folia, flores, fructus, &c. animari animâ totius: de dentibus verò non satis convenit, puto tamè illos ossibus annumerandos; nec, si velles animari tantum animâ vegetativâ secundum partem in ore exercentem, & sensitivâ secundum radiculos, fibras, & nervos in gingiva existentes, non multum tecum contenderem; nec ullus putem, qui aliquando acutos dentium dolores senserit. Quòd verò Galenus lib. de ossibus ait, se dolorem in substantia dentis sensisse distinctum à dolore in nervo & gingiva, cum sit intima radicularum istorum, fibrarum & nervorum cum dentibus conjunctio, & quidem talis, ut intra ferè usque ad summum, dentem repleant, id valdè dubium est. Vnde patet quòd dentes omnino continentur cum partibus corporis sine dubio animatis.

RESOLUTIO II.

xx. **D**ico 2°, contra Hurtadum, Arriagant, Oviedum, & plures alios apud Ruvium: sanguis, & reliqui humores, ut atra bilis & pituita, non animantur.

xxi. Probatur primò de sanguine (à quo ad cæteros humores trahes paritatem à priori) vi verborum ponuntur sub speciebus panis ossa, caro, nervi, &c. & non sanguis, juxta Trid. sess. 13. cap. 3. sed si sanguis esset illi continuus, ac per consequens animatus, non minùs vi verborum poneretur sub speciebus panis, quàm ossa, caro, nervi, &c. quæ sunt illis continua, ac per consequens animata; Ergo sanguis non est continuus cæteris partibus corporis, ac per consequens nec animatus.

xxii. Respondebis ex P. Oviedo & Arriaga, partim; vi verborum sanguinem non poni sub speciebus panis, quia solæ partes corporis ut sic ponuntur, quia verò corpus debet esse solidum; & sanguis est fluidus, sanguis non potest esse pars corporis; idque præcipuè in consecratione panis, in qua ponitur corpus per modum cibi; sanguis autem non per modum cibi, sed per modum potus. Sed

xxiii. Contra, 1ª Pars hujus responsionis videtur mihi difficilis, si enim sanguis non sit pars corporis, quâ ratione à Clemente VI. & Pio II. definitum narrat Sylvester in Rosa aurea sanguinem Christi fuisse à Verbo assumptum? Item, cur dicit 1° Innocentius III. quatuor humores pertinere ad constitutionem hominis, puta secundum corpus? 2° Tridentinum sess. 13. sanguinem poni per concomitantiam sub speciebus panis. 3°, cur frequenter in Scriptura & Conciliis significatur carnem & sanguinem esse præcipuas hominis partes? unde Ephelinum Epistolâ ad Nestorium dicit, Verbum esse factum hominem assumptione carnis & sanguinis.

xxiv. Secunda verò Pars non est minùs difficilis, quia cum Christus in cena dixit accipite & manducate: hoc est corpus meum, loquebatur de corpore suo animato; non verò de corpore præcisè sumpto per modum cibi; imò, cum cibus non excludat omnem liquorem, sed dicatur à præcipua sua parte solida, corpus sumptum per modum cibi non excludet sanguinem, ac proinde vi verborum debet in consecratione panis poni sanguis, quod est hæreticum.

xxv. Probatur 2°, Quia sanguis non est continuus cum reliquis partibus corporis, ergo nec animatur. Probatur antecedens ex Aristotele de partibus animalium cap. 5. Sanguis continetur in venis, sicut aqua in vasis ultro citroque resuens. Ergo, &c.

xxvi. Respondebis Aristotelem tantum adferre similitudinem in ratione continentis & contenti, & sic non esse continuum venis; non verò non esse continuum jecori, ergo, &c. Sed

xxvii. Contra, sic sanguis existens in pelvi extra corpus, continuus tantum ob fluxum existenti in corpore, esset animatus animâ rationali, quod est absurdum, ergo, &c. Dicere autem quòd statim cesset animari, quia perdit calorem & nonnullas similes qualitates, non est credibile; quia pedes summè frigidi non statim cessant animari. Deinde totum quod est continuum cum partibus animatis, animatur, licet in illo non exerceat anima solitas operationes defectu conditionum necessariarum, & ideo interdum dicatur mortuum.

xxviii. Probatur prius antecedens 2°: tum quia totus sanguis ex corpore sine dolore extrahitur; tum quia non est ratio dicendi sanguinem augeri per introsumptionem magis quàm aqua, oleum & similia liquida, quæ tantum augentur per juxta positionem, & ideo dicuntur non esse animata; Ergo, &c.

xxix. Dices fortè ex Fromondo de anima lib. 2. cap. 4. art. 3. Isto discontinuitatis argumento Resolutio nostra non firmiter nititur: Ergo, &c. Probatur antecedens, quia quid sit continuum, aut discontinuum, satis obscurum est, & fortasse continuitate quadam fragili & fluxa (velut aqua continuatur aquæ) sanguis aliqua sui parte hepatis, cordi, aut etiam venis, non tantum contiguus, sed etiam continuus est. Quare Medina 3. p. q. 54. a. 3. ait: In explicando, quod sanguis unitur reliquis partibus corporis permanentibus, non est majus negotium, quàm explicare, quomodo cum ossibus partes carnis cōmuniuntur. Ergo, &c.

xxx. Respondeo negando antecedens, ad ejus probationem Respondeo fluxam illam & fragilem continuitatem inter sanguinem & hepar, non magis agnosci debere, quàm inter aquam & vas, lac & mamillas, semen & partes spermaticas; hæc autem illis non continuantur, alioqui lac animaretur, quod nullus docet; item & semen, quod expresse negat Aristoteles de generatione animalium lib. 2. cap. 3. ubi ait: Animam enim vegetativam in feminibus haberi potentia, statuendum est, non actu. Et S. Thomas 1. p. q. 118. art. 1. Virtus activa, quæ est in femine, ex anima generantis derivata, nec est anima, aut pars anime, nisi in virtute.

xxxi. Adde tamen semen & lac esse sanguinem magis elaboratum & coctum.

xxxii. Confirmatur Resolutio: Sanguis est alimentum viventis, ergo non est animatus: Probatur consequentia; quia alioqui esset animatus animâ aliti, & consequenter falsa esset nutritionis definitio recepta ab omnibus: Nutritio est conversio alimenti in substantiam aliti. Hoc assumptum patet, quia antea, utpote animatus animâ aliti, fuisset de substantia aliti; conversio autem in aliud, dicit non fuisse aliud. Vnde optimè ex D. Thoma 1. p. q. ult. art. 1. ad 3um. Humidum nutritivum est, quod nondum pervenit ad suscipiendam perfectam naturam speciei; sed est in via ad hoc, sicut est sanguis & alia ejusmodi: Ergo, &c. Et in 4um dist. 44. de rore cambio, & glutine, qui sunt sanguis magis elaboratus & magis coctus, ait: Sunt in ipso actu transeundi de forma in formam; puta viventis.

xxxiii. Dices cum Cajet. 3. p. q. 5. & 54. art. 2°. Sanguis potest esse pars animata corporis humani, & tamen etiam partium solidarum alimentum. Ergo, &c.

xxxiv. Respondeo negando assumptum ob rationes præmissas.

xxxv. Objicies tamen illud Levitici cap. 17. Anima omnis carnis in sanguine est: super quod Augustinus, Aliquid vitale est in sanguine, quia per ipsum maxime in hac carne vivit. Accedit auctoritas Aristotelis de Historia animalium cap. 19. Dum animal vivit, sanguis animatur & servet, ergo, &c.

xxxvi. Respondeo Levitici hunc esse sensum; anima, id est, vita omnis carnis in sanguine est, est à sanguine essentialiter pendens, &c. quia scilicet ex ipso conficiuntur spiritus vitales, sine quibus vita conservari non potest; unde etiam verborum S. Augustini hic est sensus, aliquid vitale, id est, aliquid vivens,

vivens, Est in sanguine, id est, pendet à sanguine; Quia per ipsum maxime in hac carne vivit, id est, quia subministrat spiritus vitales, sine quibus vita conservari non potest. Unde (subdit Doctor Fromondus loco supra citato) alibi sanguis anima ipsa vocatur. Sanguis animalium pro anima est (Hebr. sanguis ipse anima est) & idcirco non debes animam comedere cum carnibus. Quod sensu metonymico verum est; quo modo vocamus vitam nostram, id quod nobis eam conservat, aut jucundam facit. Unde ut sensum hunc S. Hieronymus indicaret, vertit, Sanguis pro anima est, hoc est, instar animæ, quia ad animam in carne conservationem, tam necessarius, ut sanguine omni effuso, anima illico carnem & sanguinem suum deserat. Hinc apud Poëtam, Purpuream vomit ille animam: Et apud alium, succi, quibus tamquam sanguine plantæ aluntur & foventur, Plantarum virides animæ vocantur. Aristoteles autem non vult, dum animal vivit, sanguinem animari in facto esse, sed in fieri, in quantum per continuam in substantiam aliti conversionem continuo transit de non esse animatum ad esse animatum. Attende ad D. Thomam supra in confirmatione citatum.

COROLLARIA.

xxxvii. Collige 1°, contra P. Potitium non ideo sanguinem non animari, quia non est una ex præcipuis partibus corporis: nam contrarium satis patet ex præmissis; sed quia non est pars conjuncta & continua cum cæteris partibus solidis corporis, quas experientia docet animari: quia verò non animatur, dic vi verborum non poni sub speciebus panis, cujus alii difficulter dant bonam rationem.

xxxviii. Collige 2°, à fortiori Resolutionem debere esse negativam, pro lacte, semine, saliva, sudore, &c. quia illis cessantibus, manet corpus integrum.

xxxix. Collige 3°, quid ferè dicendum sit de sanguine illo concreto, qui in cunctis animalibus ex parte tantum dentatis, dicitur servum, in non cor-

nutis utrimque dentatis, ut porcis, hominibus, &c. adeps; in ossibus, medulla; si enim verum sit sanguinem non animari, non animatur; si secus, ut volunt nonnulli, verisimilius est animari ut carnem, ossa, &c. quibus continuantur; quia tamen nullus negat cerebrum continuari per varias fibras & nervos cum partibus animatis, & medullam spinæ dorsæ cum cerebro continuati, cerebrum & medulla spinæ dorsæ animantur.

xl. Collige 4°, in omnibus illis partibus non animatis materiam primam existere sine omni forma substantiali, etiam partiali, cum solis accidentibus.

RESOLUTIO III.

xli. Dico 3°, contra Oviedum & Hurtadum, post Galenum, capilli sunt animati; idem de avium plumis, piscium squamis, unguibus, rostris, cornibus animalium & similibus, dici debet.

xlvi. Probatur, quia (præterquam quòd de istis eadem sit ratio ac de frondibus arborum, quas auctores communiter vivere admittunt) sunt continui per fibras & venulas aliquas cum partibus animatis, unde avelli non possunt, sine dolore: crescunt præterea in omnem partem; nam multò sunt longiores & latiores in viris, quàm in pueris; habent denique poros, ratione quorum dicuntur crescere per introsumptionem.

lxiii. Adde contra Patrem Comptonum de anima Disp. 2. Sect. 3. capillos & ungues animari animæ totius; non verò animæ vegetativæ distinctæ ab anima totius; quia sic in eodem homine essent duæ animæ, quod Disp. 1. Dub. 2. probavimus esse erroneum. Quòd autem capilli eodem modo ante & post mortem crescant, ac canescant, nil refert, quia omnino dici debet ibi recedente rationali, produci animam vegetativam ab eisdem causis à quibus ex putri materia producitur anima herbæ, aut similibus viventium, de quo satis egimus lib. 2. Phyticor. Disput. 6. Dub. 2. Refol. 3. Et paulò ante

DISPUTATIO TERTIA

De Potentiis & Actibus Animæ.

DYBIVM I.

An Potentiæ realiter distinguantur ab Anima?

Ante Resolutionem
1. Suppono 1°, potentias animæ, sive vitales, esse facultates, sive principia proxima operationum vitalium.

ii. Suppono 2°, potentiarum animæ, alias esse materiales, ut potentia nutritiva, sensus externi & interni; & hæ materiales dicuntur, quia ex materia corporis partim compositæ; undè non remanent (saltem adæquatè) in statu separationis animæ à corpore: alias spirituales ut intellectus & voluntas, & hæ spirituales dicuntur, quia ex materia corporis nullo modo compositæ; undè remanent adæquatè in statu separationis animæ à corpore.

iii. Suppono 3°, potentias organicas in homine, ut visus, auditus, &c. esse compositas ex anima & organo corporeo; tum quia id videtur docere Au-

gustinus de libero arbitrio lib. 2. cap. 3. Hic sensus interior, nec visus, nec auditus, nec olfactus, nec gustus, nec tactus dici potest, sed nescio quid aliud, quod omnibus communiter præstat, quod cum ratione comprehendimus, hoc ipsum tamen rationem vocare non possum, quoniam & bestiis inesse manifestum est. Et Confessionum libro 10. cap. 7. Est alia vis non solum quæ vivifico, sed etiam quæ sanctifico carnem meam, quam mihi fabricavit Dominus, jubens oculo ut non audiat, & auri ut non videat, sed illi per quem videam, huic, per quem audiam, & propria singulatim cæteris sensibus, sedibus suis & officiis suis, quæ diversa per eos ago unus ego animus. Item Epistolâ 112. ubi dicit sensus esse quinque, eosque sic condistinguit à potentiis animæ ut rationalis: Videntur, quæ præsto (id est præsentia) sunt, vel animi, vel corporis sensibus: Et Tract. 15. in Ioannem: Intellectus est aliquid animæ, sicut oculus est aliquid carnis. Sed expressius lib. 1. de Trinit. c. 2. juxta citationem Fromondi hic, Sensus oculorum non ob aliud sensus corporis dicitur, nisi quia & ipsi oculi membra sunt corporis, & quamvis non sentias